ਨੇਡੁਮਪਿੱਲੀ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਕੇਰਲ ਰਾਜ & ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5233 ਦਾ 2012)
ਮਈ 10, 2022
[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ) – ਚੈਪਟਰ III-B – ਕੇਰਲ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ,1958 (ਕੇਰਲ ਐਕਟ) – ਗੁਜਰਾਤ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 2011 (ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ) – ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ – ਕੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.) ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ : ਐਕਟ 23 ਦੇ 1997 ਦੁਆਰਾ, ਚੈਪਟਰ III-B ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚੈਪਟਰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ – ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੈ – ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਇਜਿਕ ਮੌਤ (ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੱਕ, ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸਕੈਨਰ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ – ਨਤੀਜਤਨ, ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਿਧਾਂਤ/ਸਿਦਕ – ਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ – ਜਿਸ ਪਲ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੋਡੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜ ਕੇ, ਉਹੀ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਛਾਂਵ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ – ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਅਧੀਨਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ, 2011 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ – ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿਰਫ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ – ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1934 (ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ) – ਕੇਰਲ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ,1958 (ਕੇਰਲ ਐਕਟ) ਗੁਜਰਾਤ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 2011 (ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ)।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ : ਕੇਰਲ ਐਕਟ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

1. ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੋ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕਰਨ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4]

2. ਕੇਰਲ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਜੋ ਸੂਦਖੋਰੀ ਕਰਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 4.7]

3. ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(7), ਇੱਕ “ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ” ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ “ਮਨੀ ਲੈਂਡਿੰਗ” ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਆਈ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ “ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ” ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 4.8, 9]

4. ਪਰ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ “ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ “ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਵੀ ਸੋਚਿਆ, ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ “ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (ਐਫ਼) ਅਧੀਨ, “ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ” ਨੂੰ “ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰ” ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਸੰਸਦੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ, ਇਹ ਤਰਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਚੀਦਾ ਤਰਕ ਅਧਾਰਿਤ ਲੱਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈ ਦਾ ਇੰਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੰਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਐਲ.ਆਈ.ਸੀ. ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਧਾਰਾ (f) ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਕਲਾਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 4.15][1020-H; 1021-ਏ-ਡੀ]

5. ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 5.4]

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਨਿਯਮਤ ਉਪਾਯ

6.ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿਰਫ ਉਧਾਰਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੰਨਾ ਜਟਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਣ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 6.2]

7. 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਨਵੰਬਰ, 1963 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ, ਦ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1949, ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸਬਸਿਡੀਅਰੀ ਬੈਂਕਸ) ਐਕਟ, 1959 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 6.3][1026-C] 8. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਲਾਅਜ਼ (ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਐਕਟ), 1963, ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸੰਸਦੀ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੋਧ 01.02.1964 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ III-B ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ, "ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ". ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ III-B ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 45।

ਅਧੀਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਕਸ਼ਨ 45-I ਨੇ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਵਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਸਟਾਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਹਾਇਰ-ਪਰਚੇਜ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 6.4]

9. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1997 ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਨੂੰ 09.01.1997 ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1997 ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 45-I ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-IA, 45-IB, 45-IC, 45-JA, 45-MB, 45-MC ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1997 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ 23 ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਇ III-B ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਧਿਆਇ NBFCs ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ .10]

10. ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਕੋਲ NBFCs ਉੱਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ NBFC ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ NBFC ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਪਹਿਲ ਉੱਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ NBFC ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਗਰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਬਰ ਤੱਕ, ਵੀ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.11]

11. ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਆਰਬੀਆਈ ਨੂੰ NBFCs ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ (ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਣਿਜਿਕ ਮੌਤ (ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੱਕ, NBFCs ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਸਕੈਨਰ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 6.19]

12. ਚੈਪਟਰ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ ਵੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਯਮ, ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਹਨ, ਜੋ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ, ਧਾਰਾ 45-NC ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਕੇ, ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6.20]

ਕੀ ਚੈਪਟਰ III-B ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ?

13. ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ "ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 7]

14. ਕੋਈ ਵੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੁਲਰ/ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕੋਲ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰਸੀਡ ਕਰਨ ਦੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਐਕਟ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦਾ ਚੈਪਟਰ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ”। [ਪੈਰਾਸ 7 ਅਤੇ 7.1][1039-D-F]

15. ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੋ ਧਾਰਾ 45-JA ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 7.4]

16. ਧਾਰਾ 45L(1)(b) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ "ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ" ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਧੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਦੇ, ਇਹ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 7.8]

17. ਦੀਪ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਸੰਗਤੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਟੈਸਟ ਦੁਹਰਾਏ, ਜੋ ਹਨ, (i) ਕੀ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ; (ii) ਕੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਕੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਦੀਪ ਚੰਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7.9]

ਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ

18. ਦੀਪ ਚੰਦ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੰਗਤੀ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸੰਗਤੀ ਦੀ ਛਾਂ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵੈਧ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੋਡੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਪਲ ਨਾਲ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ, ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੈ) 'ਤੇ ਛਾਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 8]

19. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੂਚੀ-III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਣ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਸੂਚੀ-I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਵੇਸਾਂ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਸੂਚੀ-II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨੇਵੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246(1) ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8.2, 8.3]

ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਤਰਕ, ਇੱਕ ਮਰੀਚਿਕਾ ਹੈ?

20. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246 ਜਾਂ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 254 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 9]

21. ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਸੂਚੀ-I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵੇਸ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246(1) ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 9.1]

ਉੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ

22. ਧਾਰਾ 45-Q ਜੋ ਅਧਿਆਇ III-B 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 10]

23. ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਧੀਨ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (i) ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; (ii) ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ; ਅਤੇ (iii) ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਪਾਣ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ, 2011 ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜ ਸਿਰਫ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

24. ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11]

ਦੀਪ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 648 : [1959] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 8 – ਫੈਸਲਾ।

ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2020) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 274 : [2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 297; ਇਨਵੈਂਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਅਨਯ: (2018) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407 : [2017] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 33 – ਭਰੋਸਾ।

ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 772 : [2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 938; ਜ਼ਵੇਰਭਾਈ ਅਮਾਇਦਾਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬੰਬਈ ਏ.ਆਈ.ਆਰ.

1954 ਐਸ.ਸੀ. 752 : [1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799; ਟਿਕਾ ਰਾਮਜੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 676 : [1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 393; ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਦੇਬਬਰਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 585 : [2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 723; ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮੇਟੀ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਰਾਈਟਸ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 571 : [2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 979; ਕੈਲਾਸ਼ ਸੋਨਕਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 91 : [1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ176 – ਹਵਾਲਾ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 297 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 6.1

[2013] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 938 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 7

[1959] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 8 ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੈਰਾ 7.2

[2017] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 33 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 8.1

[1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 799 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8.2

[1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 393 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8.2

[2016] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 723 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8.4

[2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 979 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾਪੈਰਾ 8.4

[1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 176 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8.5

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5233 ਦਾ 2012.

18.11.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿੱਚ W.A. ਨੰਬਰ 1379 ਦਾ 2008 ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5230, 5190, 5191, 5184, 5241, 5185, 5111, 5188, 5187, 5183 ਅਤੇ 5113 ਦਾ 2012, ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ (@ ਖਾਸ ਛੱਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 8331 ਦਾ 2015, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਿਲ) ਨੰਬਰ 359 ਦਾ 2015, ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5186, 5192, 5189, 5112, 5232, 5231, 5234, 5237, 5238 ਅਤੇ 5315 ਦਾ 2012, ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 18786-18787 ਦਾ 2017, ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1324 ਦਾ 2015 ਅਤੇ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7836 ਦਾ 2012

ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਕੁਮਾਰ, ਏ. ਕੇ. ਸਿੰਘ, ਜੀ. ਉਮਾਪਤੀ, ਕੋਡੰਡ ਰਾਮ, ਰਾਣਾ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਨਿਸ਼ੇ ਰਾਜਨ ਸ਼ੋਂਕਰ, ਮਿਸ ਅਨੂ ਕੇ. ਜੋਯ, ਅਲਿਮ ਅਨਵਰ, ਮਿਸ ਮਾਨਿਕਾ ਪ੍ਰਿਯਾ ਐਸ., ਰਿੱਧੀ ਬੋਸ, ਨਿਖਿਲ ਸਵਾਮੀ, ਮਿਸ ਦਿਵਿਆ ਸਵਾਮੀ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਸਵਾਮੀ, ਤਨਮੈ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਿਕਸ ਚੈਟਰਜੀ, ਸੋਨਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਨੀਸ਼ ਜੈਪੁਰੀਆ, ਗੌਰਵ ਰਾਏ, ਉਪੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਰੰਜਨ, ਰਜਤ ਨਵੇਤ, ਕੁਸ਼ਾਗਰ ਪੰਡਿਤ, ਪ੍ਰਦੀਪ

ਕੁਮਾਰ ਬਖਸ਼ੀ, ਏ. ਰਾਘੁਨਾਥ, ਮਿਸ ਬੀਨਾ ਮਾਧਵਨ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਐਮ/ਐਸ ਲਾਇਅਰ ਐਸ. ਕੇਨੀ ਅਤੇ ਕੋ., ਬਾਲਾਜੀ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਯਾਦਵ, ਮੋਹਦ. ਸ਼ਾਹਰੁਖ, ਮਿਸ ਅਰਚਨਾ ਪਾਠਕ ਦਵੇ, ਮਿਸ ਦੀਪਾਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਮਿਸ ਸੁਰੇਖਾ ਰਾਮਨ, ਦੀਲਿਪ, ਅਖਿਲ ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਰੌਏ, ਵਿਜੈ ਵਲਸਨ ਐਮ/ਐਸ ਕੇ. ਜੇ. ਜੌਨ ਅਤੇ ਕੋ., ਨਰੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਮਨੋਜ ਜੋਸ਼ੀ, ਵਰਧਮਾਨ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਬੀ. ਪੁਰੁਸ਼ੋਤਮ ਰੈੱਡੀ, ਆਰ. ਆਨੰਦ ਪਦਮਨਾਭਨ, ਏ. ਰਾਘੁਨਾਥ, ਅਨੁਜ ਬੈਰੀ, ਵਿਭੋਰ ਯਾਦਵ, ਐਸ. ਐਸ. ਸ਼ਰੋਫ, ਕੇ. ਵੀ. ਮੋਹਨ, ਕੇ. ਵੀ. ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਣਨ, ਪੀ. ਐਸ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ, ਵਿਕਾਸ ਮੇਹਤਾ, ਮਿਸ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਈ. ਐਮ. ਐਸ. ਅਨਮ, ਐਮ. ਪੀ. ਵਿਨੋਦ, ਅਤੁਲ ਸ਼ੰਕਰ ਵਿਨੋਦ, ਦਿਲੀਪ ਪਿੱਲੈ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਟੀ. ਐਲ. ਵੀ. ਰਾਮਚਾਰੀ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਖਿਲੇਸ਼ਵਰ ਝਾ, ਟੀ. ਐਨ. ਰਾਮਾ ਰਾਵ, ਈ. ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਕਾਜਲ ਭਾਟੀਆ, ਮਿਸ ਸੁਧਾਂਸੂ ਪਾਲੋ, ਬੁੱਧ ਦੇਵ ਪਾਲੋ, ਅਭਿਲਾਸ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਮਿਸ ਪਦਮਾ ਚੌਧਰੀ, ਬੀ. ਜਗੰਨਾਥ ਰਾਵ, ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਐਮ. ਆਰ., ਮਿਸ ਮਨੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਭਾਰਤੀ, ਮਿਸ ਮੁਕਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਮਨੋਜ, ਮਿਸ ਅਪਰਨਾ ਸਿੰਹਾ, ਮਿਸ ਓਇੰਦ੍ਰਿਲਾ ਸੇਨ, ਮਨੂ ਨਾਇਰ, ਨੀਲਾਭ ਸ੍ਰੀਸ਼, ਅਭਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸਿਜ਼ ਲਲਿਤਾ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਜੋਗੀ ਸਕਾਰੀਆ, ਸੀ. ਕੇ. ਸਾਸੀ, ਐਮ. ਟੀ. ਜਾਰਜ, ਮਿਸ ਸੁਸੀ ਅਬਰਹਾਮ, ਜੌਨਸ ਜਾਰਜ, ਐਸ. ਗੌਥਮਨ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਰਟੀਆਂ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.") ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 (ਇਥੇ ਅਗੇ "ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ" ਕਹਿਣਗੇ) ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਿਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੇਰਲਾ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 (ਇਥੇ ਅਗੇ "ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ" ਕਹਿਣਗੇ) ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 2011 (ਇਥੇ ਅਗੇ "ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ" ਕਹਿਣਗੇ) ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ।

2. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ, ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਲਈ ਉੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਮੈਟਰਿਕਸ

3. ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਮੈਟਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਯਾਤਰਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੈਟਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉੱਪਰ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

ਕੇਰਲਾ

3.1 ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ, 1958 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, "ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ" ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਰਿਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ।

3.2 ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਛੋਟ ਲਈ ਅਸਫਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ, ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੇ ਕੇਰਲ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਇਕ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ।

3.3 ਕੇਰਲ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬੈਚ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਆਏ ਹਨ।

3.4 ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਕਈ ਅਪੀਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਹੈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 359 ਦੀ 2015, ਜੋ ਕਿ ਬਜਾਜ ਫਾਇਨਾਂਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਰਲ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਕੁਆਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਗੁਜਰਾਤ

3.5 ਬੰਬਈ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1946, ਜੋ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਨੂੰ 2009 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਖਿਲਾਫ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਾਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੈਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਰਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ। ਪਰ ਕੇਰਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਬੰਬਈ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸਾਂ ਨੂੰ 13.01.2010 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3.6 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ, 2011 (ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ 14 ਦਾ 2011) ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 6.04.2011 ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 8.04.2011 ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3.7 ਇਸ ਲਈ, ਖਾਸ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਬੈਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ 14 ਦਾ 2011 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖਾਸ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ 14 ਦਾ 2011 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਯੋਗਤਾ ਲਈ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਆਗੂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

4. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੋ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ ਟਰੇਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

4.1 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ-I ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਐਂਟਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਨ:-

(i) ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.38: ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ

(ii) ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.43: ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਪਰ ਨਹੀਂ ਸਮੇਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ।

(iii) ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.45: ਬੈਂਕਿੰਗ

4.2 ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ II (ਰਾਜ ਸੂਚੀ) ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.30 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ: “ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ; ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ”।

4.3 ਇਸ ਲਈ, ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੂਚੀ-II ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.30 ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਸੰਸਦੀ ਐਕਟ, ਸੂਚੀ-I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ.43 ਅਧੀਨ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4.4 ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੀ ਸੂਚੀ-II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਤੋਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਿਯਮਿਤ ਰਹਿਣਗੇ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

4.5 ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪੰਛੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਯੋਜਨਾ

4.6 ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਮਦਰਾਸ ਪਾਨ ਬ੍ਰੋਕਰਸ ਐਕਟ, 1943 ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਲਾਬਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰਹੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕੇਰਲ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 33 ਦੇ 1963 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4.7 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਰਲ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਉਧਾਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਦਖੋਰੀ ਕਰਜੇ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਐਕਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਵਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

4.8 ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(7) ਇੱਕ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ" ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

“2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ. xxx

xxx

xxx

(7) “ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦਾ ਕਰਜੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਪਰਕ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਨ ਬ੍ਰੋਕਰ; ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-

(ਅ) ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ; ਜਾਂ

(ਬ) ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਜੋ ਕਿ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1956 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 31 ਦੇ 1956) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(bb) ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1913 (7 ਦੇ 1913) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ;

(c) ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1948 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 15 ਦੇ 1948) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ; ਜਾਂ

(d) x x x x

(e) ਸਟੇਟ ਫਾਇਨਾਂਸਿਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1951 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 63 ਦੇ 1951) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਸਟੇਟ ਫਾਇਨਾਂਸਿਅਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ; ਜਾਂ

(f) ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ, ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(g) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਨਿਗਮਿਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਖਿਆ I.—ਜਿੱਥੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨੀ-ਲੈਂਡਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ II.— ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਧਾਰਾ (7A), ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ, ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਕਲੋਜ਼ (a), [ਧਾਰਾ 18B] ਅਤੇ ਧਾਰਾ 17, ਸ਼ਬਦ “ਵਿਅਕਤੀ” ਵਿੱਚ “ਇੱਕ ਫਰਮ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ;” ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

4.9 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮਨੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ 7 ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਅਕਸਰ NBFC ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.10 ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਅ) ਦੁਆਰਾ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ

ਸ਼ਬਦ "ਬੈਂਕ" ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1A) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਸੈਕ. 2 (1A) "ਬੈਂਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ-

(i) ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 10 ਦਾ 1949), ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ;

(ii) ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਬੈਂਕ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1955 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 23 ਦਾ 1955) ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(iii) ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਬੈਂਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ (ਕ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਬੈਂਕ (ਸਹਾਇਕ ਬੈਂਕਾਂ) ਐਕਟ. 1959 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 38 ਦਾ 1959);

(iv) ਔਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਜੋ ਔਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1964 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 18 ਦਾ 1964) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(v) ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਉਦਮਾਂ ਦੀ ਚਲਾਈ) ਐਕਟ, 1970 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 5 ਦਾ 1970) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਅਨੁਰੂਪ ਨਵੀਂ ਬੈਂਕ;

(vi) ਕ◌ੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕ◌ੇਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1976 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 21 ਦਾ 1976) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(vii) ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਤੇ ਉਦਮਾਂ ਦੀ ਚਲਾਈ) ਐਕਟ, 1980 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 40 ਦਾ 1980) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਅਨੁਰੂਪ ਨਵੀਂ ਬੈਂਕ;

(viii) ਐਕਸਪੋਰਟ ਇੰਪੋਰਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਜੋ ਐਕਸਪੋਰਟ ਇੰਪੋਰਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1981, (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 28 ਦਾ 1981) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ix) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1981 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 61 ਦਾ 1981) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(x) ਔਦਯੋਗਿਕ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਜੋ ਔਦਯੋਗਿਕ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1984 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 62 ਦਾ 1984) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

4.11 ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਇੱਕ "ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ" ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"5. ਵਿਆਖਿਆ –

xxx xxx xxx

(ਸੀ) “ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ;

ਵਿਆਖਿਆ. - ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਸਮਾਨਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਏਗੀ,"

4.12 ਸ਼ਬਦ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"5. ਵਿਆਖਿਆ –

xxx xxx xxx

(ਬੀ) “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਯੋਗ, ਅਤੇ ਚੈੱਕ, ਡਰਾਫਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ;"

4.13 ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ “ਬੈਂਕਿੰਗ” ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਧਨ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਅਧੀਨ “ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ” ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.14 ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਜੋ ਜਨਤਕ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਦੋਹਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਐਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ III-ਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.15 ਪਰ ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ “ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ “ਬੈਂਕ” ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹੀ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਖੰਡ (ਐਫ) ਅਧੀਨ, "ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ" ਨੂੰ "ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਸੰਸਦੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਤਰਕ ਰਾਜ ਨੇ ਉਲਝਣ ਭਰਿਆ ਤਰਕ ਪਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਚੂੰਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਨਾ/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਵਰਗਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਖੰਡ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਹਰੀ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਣ ਆਓ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ।

4.16 ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ:-

(i) ਇੱਕ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(ii) ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ;

(iii) ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

(iv) ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤੋਹਫੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

(v) ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ;

(vi) ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(vii) ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਟਿਕਟ ਦੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; (viii) ਗਿਰਵੀ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ, ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(ix) ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ;

(x) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ

(xi) ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ।

5. ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ

5.1 ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(10) ਵਿੱਚ ਇੱਕ “ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ” ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ “ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਇੱਕ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ., ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਘਟਿਤ ਕੰਪਨੀ (i) ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ (ii) ਜੋ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ”।

5.2 “ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ” ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(3) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ “ਨਕਦ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ”।

5.3 ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਇਕਾਈ/ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸ਼ਬਦ “ਕਰਜ਼ਾ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸਾ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(9) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਕਰਜ਼ਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ, ਬਿਆਜ ਨਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ, ਛੂਟ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਸਮਝੌਤਾ (ਚਾਹੇ ਇਸਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਰੂਪ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ) ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਸਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ

ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ –

(a) ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕ ਘਰ, ਬੈਂਕ, ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ;

(b) ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਸੰਘ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ;

(ਸੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ□ਤ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ;

(ਡੀ) ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਰਜਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਫੰਡ ਤੋਂ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਈ) ਕਿਸੇ ਸਹਕਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਰਜਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ;

(ਐਫ) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬਰ ਜਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ;

(ਜੀ) ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜਾ ਜੋ ਬੀਮਾ ਐਕਟ, 1938 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ;

(ਐਚ) ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ ਜੋ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ;

(ਆਈ) ਕਿਸੇ ਵਪਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਅਗਾਊ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੈਸੇ-ਉਧਾਰ ਦੇ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਅਗਾਊ ਉਸ ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਜੇ) ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਕੇ) ਐਕਸਪੋਰਟ-ਇੰਪੋਰਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਐਕਸਪੋਰਟ-ਇੰਪੋਰਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1981 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਐਲ) ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1989 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਐਮ) ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1987 ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਐਨ) ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ, ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਐਕਟ, 1951 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਅਤੇ (ਅ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਰਜਾ - (ਇ) ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ, ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜਾ ਜਾਂ ਅਗਾਊ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

5.4 ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ

ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ।

5.5 ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਢਾਂਚਾ ਹੈ :

(i) ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ;

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਵੈਧ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

(iii) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ;

(iv) ਹਰੇਕ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਖਾਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(v) ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(vi) ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਬੰਧਕ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

(vii) ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(viii) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ;

(ix) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ;

(x) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੂਤਕਾਲਿਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ; (xi) ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ;

(xii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਦਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣਾ;

(xiii) ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਖਰਚੇ, ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ;

(xiv) ਜਦੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ;

(xv) ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ, ਮਾਨਤਾ, ਬੰਧਪਤਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜੋ ਅਸਲ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਜੋ ਰਕਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਟਾਉਣ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖਣ ਹੋਏ ਹਨ; ਅਤੇ

(xvi) ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ।

5.6 ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਉਂਤਾ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।"

5.7 ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 269-SS ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ।

6. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਨਿਯਮਤ ਉਪਾਅ

6.1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, "ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਇੱਕ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿੱਚ, (i) ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ; (ii) ਮਨੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ (iii) ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਹੈ"। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1934 ਦੇ ਪ੍ਰੀਅੰਬਲ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ "ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਚਲਾਉਣਾ"।

6.2 ਇਸ ਲਈ, ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ-ਅੱਖੀ ਧਿਆਨ ਕੇਵਲ ਉਧਾਰਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਧਨ ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੰਨਾ ਜਟਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ।

6.3 1960 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਨਵੰਬਰ, 1963 ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ, ਦ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1949, ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਸਬਸਿਡੀਅਰੀ ਬੈਂਕਸ) ਐਕਟ, 1959 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

"ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ"

ਬਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨੋਟਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਬਿੰਦੂ (5) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਧਾਰਾ 5.-ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬੈਂਕ ਵਪਾਰ, ਉਦਯੋਗ, ਵਾਣਿਜਯ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਭਾਵ, ਫਰਮਾਂ,

ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰੀਰਾਂ ਤੋਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਸਟਾਕਾਂ, ਬਾਂਡਾਂ, ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਾਇਰ-ਪਰਚੇਜ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ (ਬੀ) ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ-

(i) ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ।

(ii) ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ, ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ।

ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਜਿਥੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

6.4 ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਐਕਟ), 1963, ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸੰਸਦੀ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸੋਧ ਜੋ 01.02.1964 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ ਨੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਐ III-B ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਧਿਐ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, "ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ"। ਪਰੰਤੂ, ਇਸ ਅਧਿਐ III-B ਨੂੰ ਧਾਰਾ 45-H ਅਧੀਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 45-I ਨੇ ਇੱਕ 'ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਵਿੱਤ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ, ਸਟਾਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਹਾਇਰ-ਪਰਚੇਜ ਸੌਦਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

6.5 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ (ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਐਕਟ), 1963 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਧਿਐ III-B ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਦੂਈ ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਾਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, 1963 ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਐ III-B, (i) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ ਜਾਂ ਵਿਜ਼ਾਪਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; (ii) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; (iii) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; (iv) ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਬਿਆਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; (v) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ; (vi) ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਐ III-B ਦਾ ਉੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ।

6.6 1963 ਦੇ ਐਕਟ 55 ਅਧੀਨ ਅਧਿਐ III-B ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਸੋਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਅਧਿਐ III-B ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਐਕਟ 51 ਦੇ 1974, ਐਕਟ 1 ਦੇ 1976 ਅਤੇ ਐਕਟ 1 ਦੇ 1984 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ।

6.7 1963 ਦੇ ਐਕਟ 55 ਅਧੀਨ ਚੈਪਟਰ III-B ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਮਧਿਅਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੋ ਅਧਿਐਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇੱਕ ਡਾ. ਭਭਤੋਸ਼ ਦੱਤਾ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ 1971 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜੇਮਸ ਰਾਜ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ 1975 ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਧਿਐਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਮੈਦਰਿਕ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀ (ਚਕਰਵਰਤੀ ਕਮੇਟੀ-1985); (ii) ਮਨੀ ਮਾਰਕੀਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ (ਵਾਘੁਲ ਕਮੇਟੀ-1987); ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਤੀ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ (ਨਰਸਿਮਹਾਮ

ਕਮੇਟੀ-1991)।

6.8 ਉਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੇ 1991 ਵਿੱਚ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੇਲਖਾਂਤੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਉਦਾਰੀਕਰਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮਨ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤੀਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾਉਣ ਲਈ, ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਮਈ, 1992 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਏ.ਸੀ. ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਸਾਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ' ਸਨ:-

(i) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਮਧਿਅਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ;

(ii) ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ, 1934; ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ 1977, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ, 1977; ਬਾਕੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ, 1987; ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1987 ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਐਨਐਚਬੀ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ, 1989 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ;

ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ.ਆਰ. 483 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ

(iii) ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਮਧਿਅਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾਉਣਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਂਟਰੀ, ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ, ਪੂੰਜੀ ਪਰਿਆਪਤਤਾ, ਤਰਲਤਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਕਰਜ਼ ਇਕਵਿਟੀ ਅਨੁਪਾਤ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਅਨੁਪਾਤ, ਖੁਲਾਸੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ;

(iv) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਪਰਿਆਪਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਪਾਅ ਸੁਝਾਉਣਾ;

(v) ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਆਪਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ

(vi) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰਨਾ।

6.9 ਡਾ. ਏ.ਸੀ. ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਕਿ 1981 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁੱਲ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 7063 ਸੀ ਉਹ 1990 ਤੱਕ ਵਧ ਕੇ 24,009 ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਨ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਨਿਵੇਸ਼ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਹਾਇਰ-ਪਰਚੇਜ਼ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਉਪਕਰਣ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਮਿਊਚੁਅਲ ਬੈਨਿਫਿਟ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਿਵਿਧ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਵਿਵਿਧ ਨਾਨ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਬਾਕੀ ਨਾਨ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ। ਇਸ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 6.72 ਵਿੱਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਅਤੇ ਐਨ.ਐਚ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ-V ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ IX ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

6.10 ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1997 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜੋ 09.01.1997 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1997 ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੇ ਚੈਪਟਰ III-B ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-I ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-IA, 45-IB, 45-IC, 45-JA, 45-MB, 45-MC ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1997 ਦੇ ਐਕਟ 23 ਦੁਆਰਾ ਚੈਪਟਰ III-B ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਚੈਪਟਰ ਐੱਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚੈਪਟਰ III-B ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੌਖੀ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਟੇਬਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:- ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲੇਖ

ਧਾਰਾ 45-IA

(i) ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(ii) ਅਜਿਹੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਕੋਲ ਨੈੱਟ-ਓਨਡ ਫੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(iii) ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੁਝ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 45-IB

(i) ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਅਣ-ਗਿਰਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 5% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਜਿਹੇ ਉੱਚੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ 25% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(ii) ਹਰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(iii) ਜੇਕਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਿਆਜ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 45-IC

(i) ਹਰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਨੈੱਟ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20% ਇਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਧਾਰਾ 45-ID

(i) ਜੇਕਰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 45-IE

(i) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਸੁਪਰਸੀਡੈਂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 45-J

(i) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ-45J A

(i) ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 45-K

(i) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਹਰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਵਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ।

ਧਾਰਾ 45-L

(i) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 45-M

(i) ਹਰ ਇੱਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਏ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।

ਧਾਰਾ 45-MA

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ, ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖੁਲਾਸੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 45-MAA

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਉਹਨਾਂ ਆਡੀਟਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 45-MBA

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਵਿਲੀਨੀਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ

ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 45-MC

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਧੀਨ।

ਧਾਰਾ 45-N

ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਧਾਰਾ 45-NAA

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੀ ਕੋਈ ਗਰੁੱਪ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇ।

ਧਾਰਾ 45-NC

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕਿਸੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਤੀਜੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6.11 ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਐਨ III-B ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਯੋਜਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਗਰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਬਰ ਤੱਕ ਵੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6.12 ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਧਿਐਨ III-B ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

6.13 ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 45-I ਦੇ ਖੰਡ (f) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"45-I.

(f) "ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ –

(i) ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ;

(ii) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਵਪਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ;

(iii) ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਾਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

6.14 ਸੈਕਸ਼ਨ 45-JA ਜੋ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"45JA. ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। — (1) ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਪਛਾਣ, ਲੇਖਾ ਮਾਨਕ, ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹਜਨਕ ਕਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ, ਜੋਖਮ ਭਾਰ ਆਧਾਰਿਤ ਪੂੰਜੀ ਪਰਿਆਪਤਾ, ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਸਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਬੈਂਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਲਾਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ— ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

(a) ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਅਗਾਊਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫੰਡ ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਫੰਡ ਆਧਾਰਿਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ; ਅਤੇ

(b) ਅਗਾਊਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਰਕਮ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.15 ਧਾਰਾ 45-ਕੇ ਜੋ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

"45ਕੇ.ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।-

(1) ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਵਰਣ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਖਾਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ, ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਜਿਸ ਲਈ, ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਉੱਤੇ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(3) ਬੈਂਕ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(4) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਉਸ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਹਰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਜੋ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬੈਲੈਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟਾ ਖਾਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਲਾਨਾ ਖਾਤੇ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਨੇ, ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ 'ਤੇ, ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ।"

6.16 ਧਾਰਾ 45-L ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"45L. ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ—

(ਅ) ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

(ਬ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਧੀਨ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਿਨਾ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਚੁਕਤਾ ਪੂੰਜੀ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਨਿਵੇਸ਼, ਚਾਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਲਈ, ਵਿੱਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮੇਤ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ।

(3) ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਧਨ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

6.17 ਅਧਿਆਇ III-B ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-Q ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

"45Q. ਅਧਿਆਇ IIIB ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੈ।—ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਰਤੂੰ ਦੁਆਰਾ ਅਸਰਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸਰਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।"

6.18 ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।

6.19 ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਵਿੱਚ ਆਰਬੀਆਈ ਨੂੰ ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਇਜਿਕ ਮੌਤ (ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ) ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਸਕੈਨਰ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਪਹਲੂ ਜੋ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ/ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

6.20 ਅਧਿਆਇ III-B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ ਵੀ ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹਨ। 1977 ਤੋਂ ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸੂਚੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 1997 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1997 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਨਬੀਐਫਸੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹਰ ਪਹਲੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ, ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰੋਪ੍ਰੀਏਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਜ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਰਕੁਲਰ/ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਾਮਾਨ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ

ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ (ਜਮਾ ਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਖਣ) ਕੰਪਨੀਆਂ ਪ੍ਰੂਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਨਾਰਮਸ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2007

ਧਾਰਾ 45JA ਆਮ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਧਾਰਾ 7: ਮੰਗ/ ਕਾਲ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ NONE

ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ NONE

ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਕਾਲ ਅੱਪ ਲਈ ਕੱਟ ਆਫ ਤਾਰੀਖ NONE

ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ NONE

ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ NONE

ਸੈਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸਟੈਂਡਰਡ ਐਸੈਟਸ ਦੀ ਸੈਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, 2021 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 21 ਅਤੇ 35A; ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ, 1934 ਦਾ ਅਧਿਆਇ IIIB

ਸਟੈਂਡਰਡ ਐਸੈਟਸ ਦੀ ਸੈਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ_NONE

ਧਾਰਾ 1.2: ਨਿਯੂਨਤਮ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡ_NONE

ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿਯੂਨਤਮ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੈਕਿਊਰੀਟਾਈਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ_NONE

ਧਾਰਾ 1.3: ਨਿਯੂਨਤਮ ਰਿਟੈਨਸ਼ਨ ਲੋੜ (ਐਮ.ਆਰ.ਆਰ.)_NONE

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸੈਕਿਊਰੀਟਾਈਜ ਕੀਤੇ ਐਸੈਟ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕੇ_NONE

ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੂਲਰ- ਫੇਅਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਿਜ਼ ਕੋਡ, 2014

ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਫੇਅਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਿਜ਼ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ

ਧਾਰਾ 2A(i): ਕਰਜ਼ਾ ਮੂਲਿਆਂਕਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ:_NONE

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।_NONE

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਪੈਨਲ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।_NONE

ਧਾਰਾ 2A(ii): ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਿਤਰਣ ਸਮੇਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ_NONE

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਤਰਣ ਸਮਾਂਸਾਰਣੀ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ।_NONE

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ ਅਗਾਊਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।_NONE

ਧਾਰਾ 2A(viii): ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ_NONE

ਹਰੇਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਮਾਰਜਿਨ, ਜੋਖਮ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਦਰ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।_NONE

ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਦੇ ਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ – ਗੈਰ-ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੈਰ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, 2016

ਅਤੇ

ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ - ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੈਰ-ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ (ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, 2016

ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 45ਜੇਏ, 45ਐਲ ਅਤੇ 45ਐਮ

ਅਧਿਆਇ IV: ਪ੍ਰੂਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਨਿਯਮਾਂ

ਧਾਰਾ 11: ਮੰਗ/ਕਾਲ ਲੋਨਾਂ ਉੱਤੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ :

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਉਚਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:NONE

ਮੰਗ ਜਾਂ ਕਾਲ ਲੋਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨਾਂ ਸਮੇਤ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 1 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਦੀ ਹੈ।NONE

ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦਰ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਜ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਜਾਂ ਤਿਮਾਹੀ ਆਰਾਮਾਂ ਉੱਤੇ ਦੇਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਰੇਟੋਰੀਅਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਕਾਰਨ।NONE

ਅਧਿਆਇ V: ਉਚਿਤ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸਾਂ ਦਾ ਕੋਡ ਉਚਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ ਲਈ

ਧਾਰਾ 28: ਲੋਨਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ

ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ/ਮਾਤ□ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।NONE

ਲੋਨ ਅਪਲਾਈ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਰਸਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।NONE

ਸਾਰੀਆਂ ਲੋਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇਣਾ।NONE

ਧਾਰਾ 29: ਲੋਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ/ਹਾਲਾਤ

ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਸਮੇਤ ਟੀ&ਸੀ, ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਮਾਤ□ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।NONE

ਲੋਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਾ ਦੇਣਾ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ ਹੈ।NONE

ਧਾਰਾ 36: ਉਚਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਆਜ ਦਾ ਨਿਯਮਨ

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀਜ਼ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਵਿਆਜ ਦਰ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਏਗਾ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ: ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਮਾਰਜਿਨ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਨਾਂ ਅਤੇ ਅਗਾਊਆਂ ਆਦਿ ਲਈ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।NONE

ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।NONE

ਧਾਰਾ 37: ਉਚਿਤ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਆਜ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀ-ਹਾਊਸਿੰਗ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 2021

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45ਐਲ, ਧਾਰਾ 45ਐਮਏ

ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਿਯਮਨ
(ਕਲੈਜ਼ 80 ਅਤੇ 81)

i) ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਦਰ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ।NONE

ii) ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਮਾਰਜਿਨ, ਜੋਖਮ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਦਰ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣਾ।NONE

iii) ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੈਕਨਿਜ਼ਮ ਨੂੰ ਮਾਨੀਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਣਾ। 'ਫੇਅਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸਜ਼' ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।NONE

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. (ਮਾਈਕਰੋਫਾਈਨਾਂਸ ਕਰਜ਼ਾਂ ਲਈ
ਨਿਯਮਤ ਢਾਂਚਾ) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼
2022

ਬੈਂਕਿੰਗ
ਨਿਯਮਨ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਧਾਰਾ 35ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 56;
ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ, 1934 ਦਾ ਅਧਿਆਇ IIIਬੀ

i) ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ, ਮਾਰਜਿਨ, ਮਾਈਕਰੋਫਾਈਨਾਂਸ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਛੱਤ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਸਮੇਤ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਬੱਧ ਵਿਆਜ ਦਰ ਮਾਡਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈNONE

ii) ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀNONE

iii) ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾNONE

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.-ਲਈ ਓਮਬੁਡਸਮੈਨ ਸਕੀਮ
ਧਾਰਾ 45ਐਲ

ਨਿਯਮ 8 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਓਮਬੁਡਸਮੈਨ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਯਮ 9 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 11 ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਓਮਬੁਡਸਮੈਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 14(4) ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਹੋਣ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਚੂੰਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਮਾਸਟਰ ਸਰਕੁਲਰਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਹਨ, ਜੋ ਖੁਦ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਐਨ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।

ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਤੋਂ ਛੋਟ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼

6.21 ਧਾਰਾ 45-ਐਨ.ਸੀ. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III-ਬੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਜਾਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਾਸ ਉੱਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਲਈ, ਕੁਝ ਪਾਬੰਧੀਆਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਮਾਸਟਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 25.08.2016 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਮਾਸਟਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ 01 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2022 ਤੱਕ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਆਇ III-ਬੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਛੋਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਿਯਮਤ ਸੰਸਥਾਵਾ

ਕੀ ਅਧਿਆਇ III-B ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ?

7. ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ "ਮਨੀ ਲੈਂਡਰ" ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ”।

7.1 ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੁਲਰ/ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਕੋਲ ਇੱਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਤ ਤੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7.2 ਮਿਸਟਰ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕੇਰਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰਾਜ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ, ਅਰਥਾਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਜੋ ਕਰਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀਪ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

7.3 ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਰੇਖਾ, ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਹੀ ਹਿਲਾ ਦੇਵੇਗਾ।

7.4 ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

7.5 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਸਟਰ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ ਅਧੀਨ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ, ਸ਼ਬਦਾਂ “ਆਮਦਨ ਪਛਾਣ, ਲੇਖਾ ਮਾਨਕ, ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹਜਨਕ ਕਰਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਣ, ਜੋਖਮ ਭਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਪਰਿਆਪਤਤਾ ਅਤੇ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੇਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

7.6 ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ(1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਸਬੰਧਤ” ਨੂੰ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਂ “ਸਬੰਧਤ” ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਬਦਾਂ “ਸਬੰਧਤ” ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਪਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

7.7 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕੇਵਲ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਾਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ” ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 45-ਜੇਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7.8 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 45L(1)(b) ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ “ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਸਬੰਧੀ” ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਧੇ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਦੇ, ਇਹ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

7.9 ਦੀਪ ਚੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਦੁਹਰਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (i) ਕੀ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ; (ii) ਕੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਕੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕੋ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਦੀਪ ਚੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ III-B ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕੋਡ ਹੈ।

ਗ੍ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ

8. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੀਪ ਚੰਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵੈਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਵੈਧ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਧਨ ਉਧਾਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਿਸਟ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 30 ਤੋਂ ਟਰੇਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਐਕਟ ਲਈ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਪਲ ਸੰਸਦ ਨੇ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੋਡੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III-B ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ 'ਤੇ (ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੈ) ਸਾਇਆ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

8.1 ਇਨੋਵੈਂਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਅਨੁ., ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੰਸੋਲਵੈਂਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਰੁਪਸੀ ਕੋਡ, 2016 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਹਤ ਉਦਯੋਗ (ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ) ਐਕਟ, 1958 ਵਿਚਕਾਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 107 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 254 ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ:

“51. ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਲਾਅ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

51.1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਸਟ III ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੇਕਰ ਸੰਸਦੀ (ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ) ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵੇਂ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਣਸੰਗਤੀ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

51.2. ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ (ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ) ਸਮਾਨਤਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਸਮਾਨਤਾ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ, ਪਿਥ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਣਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ।

51.3. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਸਟ III ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹਨ; ਨਾਲ ਹੀ, ਆਰਟੀਕਲ 254 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ “ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ” ਨਾਲ ਅਣਸੰਗਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

51.4. ਚੂੰਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਅਣਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਣਸੰਗਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ—ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

51.5. ਅਣਸੰਗਤੀ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

51.6. ਅਣਸੰਗਤੀ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਸੰਗਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਤਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ

ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

51.7.ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਟਕਰਾਅ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਸਰਹੀਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ, ਸਮਗਰ ਜਾਂ ਖਾਸ ਕੋਡ ਵਜੋਂ ਮਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਵਰੋਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਕਦਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮਗਰ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਮ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

51.8. ਇੱਕ ਟਕਰਾਅ ਤਦ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਕਰੋ” ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ “ਨਾ ਕਰੋ”। ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਚਰਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰੀਖਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਸ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰੱਦ ਦਾ ਨਿਯਮ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਪਟਦਾ ਜੋ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹੋਰ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

51.9. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਅਸਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

51.10.ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਤਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਅਨੁਚਿੱਤ 254(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਸੋਧਦਾ ਹੈ, ਵਿਵਿਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਚਿੱਤ 254(2) ਦੀ ਉਪਬੰਧਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ।”

8.2 ਇਨੇਵੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਾਵੇਰਭਾਈ ਅਮਾਇਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ; ਟਿਕਾ ਰਾਮਜੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ.; ਦੀਪ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਲਿਸਟ-III ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਹੋਣ।

8.3 ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਲਿਸਟ-I ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਲਿਸਟ-II ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨੇਵੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246(1) ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246(1) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“246.ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ: -

(1) ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੱਤਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ (ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ "ਯੂਨੀਅਨ ਲਿਸਟ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ)।"

8.4 ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਦੇਬਬਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1960 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਿਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਿਸਟ-I ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀ-45 ਤੋਂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਐਕਟ ਰਾਜ ਲਿਸਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਟੀਆਂ 18 ਅਤੇ 45 ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਆਫ ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਕਮੇਟੀ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਰਾਈਟਸ, ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਕਿਊਰੀਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਇੱਕ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਚਿੱਤਤਾ 246(1) ਵਿੱਚ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

8.5 ਕਈ ਵਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 13(1) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰਵ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਸੋਨਕਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਇਆ ਦੇਵੀ$10_{\text{SUPERSCRIPT}}$, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਜਾਤੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਹੇਠ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੂਲ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੁੜ ਜੀਵਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਇੱਕ ਮਰੀਚਿਕਾ ਹੈ?

9. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ NBFCs ਨਾ ਤਾਂ ਲੇਖ 246 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੇਖ 254 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

9.1 ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਲਿਸਟ-ਆਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੇਖ 246(1) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂਕਿ, ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੀ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 8(1) ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 8(2) ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

9.2 ਪਰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੈਕਿਊਰਿਟਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2002 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 24ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2020 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ.856(ਈ) ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(1)(ਐਮ)(ਚਤੁਰਥ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ NBFCs ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰਬੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45-ਆਈ(ਐਫ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇੱਕ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ NBFCs ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਧਿਆਸਥਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿੱਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਉਪਾਯ ਕੇਵਲ ਕਰਜ਼ ਰਿਕਵਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9.3 ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੇ

ਤਰਕ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਸਵਾਲ ਰਾਜ ਦੀ ਬਚਾਅ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਉੱਪਰੀ ਅਸਰ

10. ਧਾਰਾ 45-Q ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਲੈ ਆਏ ਹਾਂ, ਅਧਿਆਇ III-B ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਪਰੀ ਅਸਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਰਾਜ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਆਇ III-B ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

10.1 ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਧੀਨ, ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (i) ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; (ii) ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ; ਅਤੇ (iii) ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਤੋਂ ਬਤੌਰ ਗਿਰਵੀ, ਵਚਨ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅਗੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

10.2 ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ, ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ, 2011 ਅਨਕਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਕੇਵਲ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

11. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਰਲ ਐਕਟ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦਾ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ.ਜ਼ ਵਲੋਂ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11.1 ਨਤੀਜਤਨ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 359 ਦੇ 2015, ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ [ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਐਨ.ਬੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਕੇਰਲਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ

ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

11.2 ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਰਾਡੇਵਿਡਸਨ ਧਰਮਰਾਜ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5238 ਦੇ 2012 ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਨਾਮਤ ਐਮ/ਐਸ. ਮੁਥੂਟ ਫਾਇਨਾਂਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਲਈਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈਤਮਿਲਨਾਡੂ ਪਾਨ ਬ੍ਰੋਕਰਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਸਦੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ

ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਪਾਨ ਬ੍ਰੋਕਰਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਮਨੀਲੈਂਡਰਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਭਾਵ I.A. ਨੰਬਰ 2 ਦੇ 2015 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11.3 ਖਰਚੇ ਦੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਜ੍ਵਾਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ : ਤਮਨਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate